

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **R. T.**, zastoupeného Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2014, čj. 4057/DS/2014, JID 126092/2014/KUUK/Ne, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 5. 2016, čj. 75 A 1/2015 - 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Magistrát města Děčín, odbor správních činností a obecní živnostenský úřad (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 7. 5. 2014, čj. OSC/42241/2014/Bedn, uznal žalobce vinným z přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Přestupek měl žalobce spáchat tím, že jako řidič motorového vozidla překročil nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 52 km/h. Správní orgán prvního stupně žalobci za uvedený přestupek uložil pokutu ve výši 7000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu osmi měsíců a povinnost nahradit náklady řízení.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 9. 2014 zamítl odvolání žalobce pro opožděnost.

II.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Krajský soud usnesením označeným v záhlaví tohoto rozsudku žalobu odmítl pro opožděnost. Ze správního spisu zjistil, že dle vyjádření žalobce ze dne 7. 5. 2014, požádal zástupce žalobce správní orgán prvního stupně i odvolací správní orgán o doručování písemností na e-mailovou adresu X. Správní orgán prvního stupně se pokusil doručit své rozhodnutí na tuto adresu. Z e-mailové adresy však nepřišlo potvrzení o převzetí písemnosti. Proto následně doručoval na adresu pobytu zástupce žalobce. Žalovaný se své rozhodnutí rovněž pokusil doručit na adresu pobytu zástupce žalobce, avšak zásilka nebyla vyzvednuta. Rozhodnutí žalovaného bylo tedy doručeno fikcí podle § 24 odst. 1 spr. ř. dne 25. 9. 2014. Žalovaný vedle toho doručoval rozhodnutí i přímo žalobci, který je převzal dne 26. 9. 2014. Nový zástupce žalobce si dne 28. 11. 2014 pořídil kopie spisového materiálu. Krajský soud odvíjel lhůtu pro podání žaloby od doručení zástupci žalobce fikcí, lhůta tedy skončila 25. 11. 2014, žaloba však byla podána až 12. 1. 2015. Proto krajský soud žalobu odmítl.

III.

[4] Žalobce (stěžovatel) napadl usnesení krajského soudu v celém rozsahu kasační stížností opírající se o důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí žaloby spatřoval v tom, že v žalobě tvrdil, že rozhodnutí žalovaného mu bylo doručeno teprve nahlédnutím zástupce stěžovatele do spisu dne 28. 11. 2014. K dřívějšímu doručování přitom neměl soud přihlížet, neboť rozhodnutí nebylo vypraveno na adresu určenou k doručování písemností. Tvrzení o pokusu správního orgánu prvního stupně doručit rozhodnutí na e-mailovou adresu nemají oporu ve spise. Ve spise není založena žádná doručenka ani výtisk odeslaného e-mailu. Pouze v záhlaví rozhodnutí je jméno zmocněnce a e-mailová adresa X, která však nebyla adresou pro doručování.

[5] Zároveň stěžovatel nesouhlasil se závěrem krajského soudu, podle něhož v případě, kdy správní orgán prvního stupně nebyl jednou úspěšný v doručování písemností na e-mailovou adresu, odpadá povinnost žalovaného doručovat písemnosti na e-mailovou adresu. Pokud by totiž žalovaný dospěl k závěru, že elektronický způsob komunikace nepřispívá k urychlení řízení, pak by mohl odmítnout požadavek na doručování na elektronickou adresu. Musel by však o takovém postupu stěžovatele vyrozumět. Tento názor dle stěžovatele potvrzuje i rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 9 As 60/2015 - 39.

IV.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že odmítnutí žaloby považuje za souladné se zákonem a odkázal na obsah správního spisu.

pokračování

V.

[7] Kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Nejvyšší správní soud proto posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Stěžovatel považoval odmítnutí žaloby krajským soudem za nezákonné, neboť tvrdil, že mu rozhodnutí žalovaného bylo doručeno až nahlédnutím jeho zástupce do spisu dne 28. 11. 2014 a k dřívějšímu doručování neměl soud přihlížet.

[10] Podle § 19 odst. 3 spr. ř. platí, že: *Nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení; taková adresa může být sdělena i pro řízení, která mohou být u téhož správního orgánu zahájena v budoucnu.* Podle § 19 odst. 8 spr. ř. platí, že: *Písemnosti uvedené v odstavci 4 se na požádání adresáta doručují jiným způsobem podle tohoto zákona; v takovém případě platí, že písemnost je doručena třetím dnem ode dne, kdy byla odeslána. V případě doručování na elektronickou adresu platí, že písemnost je doručena v okamžiku, kdy převzetí doručované písemnosti potvrdí adresát datovou zprávou podepsanou adresátem. Nepotvrdí-li adresát převzetí písemnosti nejpozději následující pracovní den po odeslání zprávy, která se nevrátila jako nedoručitelná (odstavec 9), doručí správní orgán písemnost, jako by adresát o doručení na elektronickou adresu nepožádal.*

[11] Stěžovatel předně uváděl, že tvrzení o pokusu správního orgánu prvního stupně doručit rozhodnutí na e-mailovou adresu zástupce stěžovatele nemají oporu ve spise. Nejvyšší správní soud ze správního spisu ověřil, že poté, co byl stěžovatel předvolán k ústnímu jednání, zaslal zástupce stěžovatele plnou moc s uvedením doručovací adresy X a dotaz, který se vztahoval k ústnímu jednání (č. l. 12 a 12/1). Správní orgán zaslal k tomuto dotazu sdělení o možnosti nahlížení do spisu, a to na uvedenou e-mailovou adresu (5. 5. 2014). Doručení na e-mailovou adresu nebylo potvrzeno (úřední záznam č. l. 16), správní orgán tedy doručoval na adresu pobytu zástupce stěžovatele. Zástupce stěžovatele byl vyzván k vyzvednutí zásilky dne 12. 5. 2014, doručeno mu bylo fikcí dne 22. 5. 2014 (doručenky připojeny k č. l. 13).

[12] Správní orgán prvního stupně nicméně konal 7. 5. 2014 ústní jednání (předvolání bylo stěžovateli řádně doručeno a stěžovatel svou neúčast neomluvil), na ústní jednání se nedostavil ani stěžovatel ani jeho zástupce. Téhož dne vydal správní orgán rozhodnutí. Podle úředního záznamu (č. l. 27) bylo 7. 5. 2014 ve 23.42 hodin doručeno vyjádření zástupce stěžovatele. Toto vyjádření má 13 stran, přibližně uprostřed tohoto podání mezi věcnými argumenty proti obvinění stěžovatele je uprostřed jednoho z odstavců zmíněno, že „*v návaznosti na předvolání k výsledku zasahujících policistů žádám správní orgán, Magistrát města Děčína a též odvolací správní orgán, Krajský úřad Ústeckého kraje, o zaslání předvolání a veškerých dalších písemností na moji elektronickou adresu X*“. Správní orgán prvního stupně proto vypravil své rozhodnutí na obě e-mailové adresy zástupce stěžovatele. Doručení na e-mailové adresy nebylo potvrzeno (úřední záznam č. l. 28),

správní orgán tedy doručoval na adresu pobytu zástupce stěžovatele. Zástupce stěžovatele byl vyzván k vyzvednutí zásilky dne 14. 5. 2014, doručeno mu bylo fikcí dne 26. 5. 2014. Správní orgán prvního stupně zároveň zaslal rozhodnutí i na adresu pobytu stěžovatele, který si ji vyzvedl dne 20. 5. 2014. Všechny doručky o doručování na obě elektronické adresy a na adresy pobytu zástupce stěžovatele i stěžovatele samotného jsou připojeny k č. l. 19 správního spisu.

[13] Pokus správního orgánu prvního stupně o doručení na e-mailové adresy zástupce stěžovatele tak má oporu ve správním spise a Nejvyšší správní soud neshledal vady v postupu tohoto správního orgánu při doručování. Námitka stěžovatele proto není důvodná.

[14] Stěžovatel dále nesouhlasil se závěrem krajského soudu, podle něhož v případě, kdy správní orgán prvního stupně nebyl jednou úspěšný v doručování písemností na e-mailovou adresu, odpadla povinnost žalovaného doručovat písemnosti na e-mailovou adresu. Stěžovatel měl za to, že jej žalovaný měl vyrozumět o tom, že elektronický způsob komunikace nepřispívá k urychlení řízení a že požadavek na doručování na elektronickou adresu odmítá.

[15] Stěžovatel zaslal prostřednictvím svého zástupce odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně dne 9. 7. 2014. Odvolání bylo odesláno z e-mailové adresy X. Správní orgán prvního stupně spis postoupil žalovanému se svým stanoviskem, v němž žalovaného upozornil na změnu doručovacích e-mailových adres zástupce stěžovatele. Žalovaný poté vydal rozhodnutí o odvolání, které podle správního spisu zaslal na e-mailovou adresu X, z níž mu přišlo potvrzení o doručení e-mailu (č. l. 37) nikoli však podepsané zaručeným elektronickým podpisem (alespoň to z něj nevyplývá). Žalovaný tedy doručoval na adresu pobytu zástupce stěžovatele. Zástupce stěžovatele byl vyzván k vyzvednutí zásilky dne 15. 9. 2014, doručeno mu bylo fikcí dne 25. 9. 2014. Žalovaný zároveň zaslal rozhodnutí i na adresu pobytu stěžovatele, který si ji vyzvedl dne 26. 9. 2014. Doručky o doručování na adresy pobytu zástupce stěžovatele i stěžovatele samotného jsou připojeny k č. l. 36 správního spisu.

[16] Pro posouzení této věci není podstatné, že žalovaný doručoval na adresu X, nikoli X (k doručování na e-mailovou adresu s diakritickými znaménky srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu čj. 1 As 104/2015 - 27; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). V rozhodnutí čj. 5 As 44/2010 - 56 totiž Nejvyšší správní soud dovodil, že adresa pro doručování dle § 19 odst. 3 spr. ř. sice může být sdělena i pro řízení, která mohou být s dotyčnou osobou vedena i v budoucnu, ale toliko u téhož správního orgánu. Sdělení doručovací adresy dle citovaného ustanovení proto nelze pojímat absolutně a zcela neomezeně pro jakýkoli správní orgán, který kdykoli v budoucnu bude vést s dotyčnou osobou jakékoli správní řízení. Není totiž vyloučeno, aby účastník řízení např. i pro řízení o odvolání, popř. o mimořádném opravném prostředku si určil, právě např. i z důvodu urychlení řízení, jinou doručovací adresu, popř. adresu elektronickou. Nelze přehlédnout, že závěry tohoto rozsudku byly předmětem odborné kritiky (srov. Vedral, J. *Správní řád: Komentář*. 2. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, str. 248–249), nebyly však dosud překonány jiným rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ani předloženy k posouzení rozšířenému senátu (§ 17 s. ř. s.).

pokračování

Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci neshledal důvod se od uvedených závěrů odchýlit.

[17] Účastník řízení je tedy oprávněn v dalších správních řízeních změnit doručovací adresu a nelze bez dalšího vycházet z doručovací adresy sdělené účastníkem v jiném správním řízení před jiným správním orgánem (srov. také rozhodnutí Nejvyššího správního soudu čj. 3 Ads 131/2011 - 44).

[18] Vůči žalovanému však zástupce stěžovatele neučinil žádný úkon, z něhož by bylo možné určit, že si zvolil adresu pro doručování. Odvolání bylo sice podáno z elektronické adresy, to však samo o sobě pro volbu doručovací adresy nestačí. Odvolání naopak v záhlaví i na místě podpisu uvádělo jméno zástupce stěžovatele a jeho adresu pobytu. Požadavek účastníka řízení vůči správnímu orgánu, aby mu doručoval písemnosti na adresu pro doručování nebo na elektronickou adresu, je však podáním ve smyslu § 37 spr. ř. a musí tedy splňovat náležitosti podání (viz rozhodnutí čj. 5 As 44/2010 - 56 a čj. 3 Ads 131/2011 - 44). Žádné jiné podání než blanketní odvolání stěžovatel žalovanému nezaslal. Volbu adresy pro doručování tak neučinil náležitým způsobem ani v odvolání ani v jiném podání vůči žalovanému. Žalovaný tak nebyl povinen doručovat na žádnou elektronickou adresu a mohl doručovat přímo na adresu pobytu zástupce stěžovatele. Tam mu rozhodnutí doručil fikcí dne 25. 9. 2014. Pokud mu doručoval i na elektronickou adresu, není to vadou, která by za popsanych okolností mohla způsobit nezákonnost jeho rozhodnutí.

[19] Ani námitka stěžovatele týkající se postupu žalovaného při doručování tak nebyla důvodná. Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje i s následným zhodnocením krajského soudu, že žaloba stěžovatele byla opožděná (dle § 72 odst. 1 s. ř. s.).

[20] Nejvyšší správní soud jen závěrem podotýká, že v předložené věci se odráží právní zásada *vigilantibus iura* (práva náleží bdělým), a to kromě uplatnění právní fikce při doručování i tak, že stěžovatel měl v souladu s touto zásadou zodpovědně volit svého zástupce, který by skutečně hájil jeho práva. V této souvislosti lze poukázat na dřívější rozhodnutí Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 55/2015 - 26 týkající se téhož zástupce (obecného zmocněnce), v němž soud uvedl, že „*Nejvyšší správní soud nemohl v projednávané věci přehlédnout, že výše již opakovaně označenou elektronickou adresu pro doručování obsahující diakritická znaménka stěžovatel (žalobce), resp. jeho zástupce, v rámci svých podání za doručovací adresu výslovně nikde neoznačil a neuvedl ji ani nikde v záhlaví svých podání. Požadavek na doručování na tuto adresu zmínil stěžovatel pouze v rámci textu svého obsáhlého podání, a to navíc 'ukrytou' v části týkající se důkazů navrhaných pro správní řízení. Naopak adresu trvalého pobytu, na kterou mu bylo rozhodnutí žalovaného nakonec doručeno, uvedl v záhlaví svých podání adresovaných správnímu orgánu I. stupně i žalovanému. Stejně tak lze upozornit na to, že dané rozhodnutí mu bylo doručeno i na elektronickou adresu, kterou v plné moci předložené správnímu orgánu I. stupně taktéž označuje za adresu doručovací. Výše uvedené pak nutně vede Nejvyšší správní soud k závěru, že obdobně jako ve věcech vedených u zdejšího soudu např. pod sp. zn. 3 As 139/2014, sp. zn. 9 As 162/2014 nebo sp. zn. 9 As 144/2014 (byť se změněnou 'procesní taktikou') představuje popsané využití elektronické adresy pro doručování s využitím diakritických znamének i v tomto případě předem promyšlený procesní postup, který má za cíl komplikovat a protahovat správní řízení, resp. generovat v*

rámcí řízení problémové situace, jež mohou s určitou mírou pravděpodobnosti vést k formálním pochybením správních orgánů, a dosáhnout tak v důsledku toho prekluze odpovědnosti za přestupek (srov. např. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 4 As 76/2015 - 37). Takový postup nelze akceptovat a poskytovat mu soudní ochranu.“

VI.

[21] Nejvyšší správní soud neshledal napadené usnesení krajského soudu nezákonným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. března 2017

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu